

J Á S Z K U N P O L G Á R.

Közérdekű, gazdasági, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.

Megjelen minden csütörtökön.

Előfizetési feltételek:	Szerkesztőségi iroda: I. tized, 84-dik szám alatt.	Hirdetések díja:
Május 1-től augusztus végéig . . . 2 frt.	Kiadó hivatal:	Egy 3 hasábos petit sor helye 10 kr.
" " . . . 4 frt.	Gerzsény Antal, II. tized, saját házában.	Többszöri hirdetések engedményben részeseülnek.
		Kinestári illeték külön 30 kr.
		Nyitlatter sora 25 kr.

Tisztelettel tudatjuk, hogy lapunkra előfizetéseket a LITASSY TESTVÉREK című helybeli közeliismerésben részeseülő cég is elfogad.

Hármas kerületeink leg-szentebb érdeke.

Lapunk fő, sőt mondhatjuk legszentebb feladatától hármass kerületeink közérdekeinek szerény képességünkhez mért támogatását s előmozdítását tűztük ki.

Először is határozottan kijelentjük, hogy mi a feladatot minden részrehajlás, minden e, vagy ama kerülethezi gravitálás nélkül lapunk irányelvéhez hiven függetlenül s önállóan oldandjuk meg.

És ez nem csak nem nehéz, de sőt nagyon is könnyű feladat leendő. Mert hármass kerületeink ezen közérdekei — természetesen menten minden önérdék s más gyarló nézetektől, egyedül igaz hazafiai szempontból tekintve, ma közések, a szétválás általi elkülönítés esetére pedig egymással nemcsak soha összeütközők nem volnának, de sőt a — legalább a múltban — századokon át testvéri egyesülésben, jó s balsorsot hiven megosztott egybeolvadtág szűlte kegyeletből, egymással nemcsak nagyon megférhetők, sőt ha minden részről őszinte érzelteken alapulandának, egymás szellemi támogatására fognának szolgálni, s így, ha a hármass kerületek szétválának is — őszinte törekvésű vezetőik lobogói alatt a legszebb, legszorosabb köpöcs létezhetnék közöttük, a nélkül, hogy akár az egyik, akár a másik, vagy harmadik kerület érdekei legkissebb hátrányainak kitéve leendének.

Ezen állításunkat röviden de a legszigorúbb igazsággal, és a tények praksisából merített valósággal bizonyítandjuk be.

Jászberényt maga a természet úgy alkotta, hogy az, egy megyei központot képezzen. Mint a holdat a csillagok, oly körzetben övedzik Jászberényt azon községek, mikből egy Jász- megyét alkotni lehetne. Azért reméljük is, hogy az kellő figyelemre méltatva s önállóan fenntartva sehová sem fog esatoltatni.

A Nagy-Kunságot maga a ministeri törvényjavaslat Kun megye cím alatt fenntartani tervezi. S mint-hogy ama — kölömben ominozus törvényjavaslatnak ez a részlete bizonynyal a leghelyesebb, azt nem csak elfogadhatónak, sőt helyesnek is tartjuk.

Végrea Kiskunságból Fülegháza székhelygel szintén igen helyes, s ugy a közigazgatás czélszerűségének szempontjából, mint pedig egy oly kitünő város iránti méltányos tegeyelemből mint Fülegháza — Kiskun nevezet alatti külön megyét kikerekíteni nemcsak ildomos, de sőt czélirányos is volna.

Meg vagyunk győződve, hogy honatyáink e törvényjavaslat tárgyalásakor kellőleg értesítve azon óriási szellemi s anyagi haladás felől, mit Fülegháza rövid idő alatt a csodálat határos buzgalommal kifejtett, a törvényjavaslat e passusát megváltoztatva, a Kis Kun megye felállítását törvényileg szentesíteni fogják.

És akkor a hét századon át testvéri füzérekkel egyesítve fennállott Jász-kunság nem csak nevet és önállóságát megtartandó, de a történeti multjai iránti kegyelet is sértetlenül megőriztetnek.

Sőt mi több, egy jelenleg egyesült fő helyett hármass önálló fölvel rendelkeznek, s ha e három föl a testvéri érzelteken folytonossága csatolná egymáshoz, akkor egymás érdekeit válvetetten támogatva mily magasra emelhetnek s ugy anyagilag, mint szellemileg mily előhaladást érhetnének el!

Ime tehát minden igazszívű és lelkű jászoknak, nagy- és kis-kunoknak ez irányban működni és törekedni legszentebb hazafiai kötelessége.

Közigazdászati levél.

Eperjes 1874. Május 17.

Nemde azon földterület lakói mondhatják magokat boldogoknak, kik nincsenek a természet önkényű játékának rabszolgáivá lánczolva, hanem annak rendez működése alatt élvezik az életnek

kellemes napjait?! Igen, azok! Mert ha egyformán érezhetné a természet mostoha haságát, vajjon mi lenne e balandó emberiségéből? nem más mint egy óriási Bábél, a midőn egymást nem értve meg, haladása nem előre, hanem hátrafelé történének, mindaddig, míg végre elérve a hanyatlás netovábbját, a végképeni megsemmisülés vetne véget létezésének.

Hogy azonián ez be ne következék, elkerülhetlen szüksége van a nemzetgazdának az esőre, hogy fázadozása meg hozza a kellő jutalmat; s azért az alföld hány vidékének lakossága áldást mondólag fogadná azt, a mit már a felvidék lakói meg is untak, hol nem vonul el egy nap se a halandók felett a nélkül, hogy jó esővel megáztatott földet ne hagyna maga után. Most azonban t. olvasóink közöl bátran tehetné bárki azon kérdést, hogy miben rejlik a felvidéki éghajlatnak a nemzetgazdára ezen áldást hozó ereje?! Ezt az, aki csak kevés ideig is élvezte a felvidék tőde legét (levegőjét), könnyen megmagyarázhatja magának, tudva azt, hogy az itt lakókat a hegyek és erdők egész láncolata védbástyaként övedzi körül, a mik a gyakori esőzés előidézésére a legjobb alkalmasat szolgáltatják; ugyanis a hegyek mindig rejtenek magokban oly légréteget, mely az erdők által kiadott nagy mennyiségű párákat esősepekké idomítva nehezebbé téven azokat az alattok elterülő légrétegnél, s így felettök nem uszkálhatva, kénytelenek azon át törve a földre eső alakjában alá hullani; de van még a hegyek s erdőknek más jó oldaluk is, mert azok e vidék lakóit felmentik az oly panaszokra való fakadástól, hogy „végünk van, mert mindentünk elfogyott!“ mert a hegyek és erdők az egymás által létrehozottak közösen megsemmisítik azt, és pedig ugy, hogy a gyümölcsöket vesztélyezettető hideg mindig a hegyekről szokott jönni, azonban ez, miután oldaluk gyűrűként van övedzve az erdőtől, ennélfogva az azok által kibocsátott hideget ezek felfogva, a gyümölcsökre nézve egész ártalmatlanná teszik, s ép ezért még itt daczára hogy a hideg napról

napra azon fokon áll, mely nem engedi az emberről letenni a „Decembert“ (szokásos elnevezése a téli felöltőnek) — még se mondhatni azt, hogy minden elfagyott s nem lesz semmi gyümölcs, mert ha az ember sorba vizsgálja a gyümölcsfákat, csak igen kevés fonyadót virágot talál, melyben a gyümölcs meg van rongálva, hanem egész épen tolja le magáról azon burkot, mely őt eddig fedve tartá.

Nagyon óhajtható volna tehát, ha az erdőséget egy vidék se nélkülözné; hegyeket ugyan csak a természet s nem emberi kéz alkothat, de az erdőséget kitarítás s a fák szorgalmas ápolása által szerény rézetem szerint az alföldön is meg lehetne honosítani, mely idő igényelne ugyan, de a ráfordított idő dúsán hozná meg a nemzetgazda fáradozása gyümölcsét; semmi nem volna tehát kívánatos mint az, ha az erdőségnek nagy hasznát alföldi gazdáink jól megfontolva, a különben is haszonvétele nélkül heverő sok földeket fák beültetésével kezdenék értékesíteni; a mely munkájoknak ha ők nem is élvezhetnék nagy előnyét, mivel az erdőség létrehozása több időt igényel, de legalább utódaik áldást mondólag emlékezzenék mindig azon dicső elődökre, kik azokat kezdeményezték, belátván az erdőségnek nagy hasznát, ekkor azután az esőzés is gyakoribb lenne alföldi gazdáink földén, és az elfagyásoktól se lehetne oly gyakran tartani; — mert most, a midőn e tekintetben igen szegény az alföld nagy bősége daczára, ha csak egy kissé hidegebb szellő vonul ott el a szokottnál a gyümölcsös felett, már elfagyott, mert hiányzik a mi annak romboló hatását megakadályozza — mivel amazt a nagy mennyiségben kilehelt párák elősegítnék, emezt pedig megakadályozná.

Felvidéki.

Életrajz.

Sipos Orbán.

(Vége.)

Sipos Orbán, a gymnasiumot Jászberényben, a philosophiai tudományokat Egerben, a jogi tanfolyamot pedig a pesti tudományos egyetemen végezte; azután 1857-ben báró Wenckheim László családjához hivatott nevelőnek. Innen 1859-ben von búcsút, midőn községileg a jászberényi gymnasiumhoz tanár rá választatott. Ugyanazon esztendőben a bírói vizsgákat is letette, s mindjárt 1860-ban, az octoberi legmagasabb diploma megjelenése után szülővárosában alkotmányos főjegyzővé választatott; majd 1861. a Jászkuun kerületek tisztelheteli főjegyzőjévé neveztetett ki. Letűnven rövid alkotmányos életünk hajnala, ő is legszentebb hazafiúi kötelességének tartotta a nyilvános pályáról visszalepni; azután 1862-ben letöven az ügyvédi vizsgálatot, mint önálló ügyvéd Jászberényben kezdett működni. Szorgalma, buzgósa és lelkiismeretessége folytán csakhamar a nép kegyence lón, s az általános tisztelet oly nagy fokára emelkedék, hogy 1865-ben egyhangú lelkesedéssel választatott meg országgyűlési képviselőnek. Mint ilyen első parlamentáris beszédét a bécsi

ministerium által, a fagykárosodás következtében ajánlott segély tárgyában tartá, hangszólván azon határozott meggyőződést, hogy mindenekelőtt sürgösse az országgyűlés az alkotmány helyreállítását; a segélyt pedig kényszerűségből fogadja el. Midőn 1867-ben a magyar ministerium megalakult: őt elvei az ellenzék soraiba vezeték, s azok közé tartozik, kik komoly meggyőződéssel és tudományos szakképességgel bírnak, hogy törvényhozói nehéz feladatuknak megfeleljenek. És választói teljesen meg is voltak elégedve parlamentáris működésével, mert 1869-ben és 1872-ben újlag roppant szavazattöbbséggel választották a törvényhozó testületbe.

Midőn érdemeit koszoruba fűzzük, meg kell jegyeznünk, hogy az ő törekvessége, buzgósa és áldozatkészsége, leginkább Jászberény városa felvirágoztatásának emelésére volt és van irányozva. Nem a nyegle erő lármas zajával tört előre, hanem a hullámokat mederbe szorítva, szerényen és biztosan működött; amott lelkesítőleg és felvillanyozólag, emitt észszel és pénzzel hódítva meg a tért, melyen terveit valósítá. És győzött... Dialektát oly intézmények és vállalatok létesítése hirdeti, melyek nevét föl fogják tartani a késő unokák emlékezetében.

Jászberényben van most „Népbank és takarékpénztár“, „torna-egylet“, „tégla-gyár“, „világító részvénytársulat“ stb., melyeknek alapításában elvitázhatlanul legfőbb érdemeket szerezvén magának, azoknak elnöki székével tiszteltetett meg. Továbbá 1868-ban a főgymnasium 7. és 8-ik osztálya oly válságnak nézett elé, hogy nem kevesebb mint teljes megszüntetésé forgott kérdésben, mely nagy csapás leendett volna a jászság fővárosára: ő tehát egy flagrans beszédet tartott, melynek hatása alatt 39,000 forintnyi összeg lón biztosítva, s ekként a két felső osztály további fennmaradása kérdésen kívül helyeztetett. Ugyanazon évben „Jász-Kunság“ czím alatt vogyos tartalmu heti lapot alapított, mely a kerület helyi érdekeinek szemeltartása által széles kiterjedést nyert. Szintén ő volt az, ki a jászberényi vasut kérdésében mind az országgyűlésben, mind a sajtó útján rendkívüli buzgalmat fejtett ki, sőt agitatóit a társadalmi térre vivén át, egy népgyűlést hívott össze, mely azután egy monstro-küldöttség közvetítésével csakugyan valósítá a kívánt vasutat.

Szépén jellemzi azon indítványa is, hogy a Jász-Kun kerületek történetének Gyárfás István által nagy műgonddal irt hiteles leírását maga a kerület saját költségén adja ki, mely elfogadtatván, az egyetemes történelemnek tett hálaára méltó szolgálatot.

Mindezen tettek megezáfolthatlan bizonyosságot tesznek az ő önzetlen hazafiságáról; nagy és előre látó szelleméről és azon magasztos népszerűtetéről, mely egyedül ember-társainak jólétében találja fel az önrizet örömet és a szív boldogságát.*)

Kinek mi a baja? **)

× Ez alkalommal igen komoly, de annál fontosabb lesz az ide íktatott panasz.

Eperjes, május hóban.

Hogy a gyorsírás, ama lángelmű Gabelsbergeri találmány, mily szerepet játszik a

*) Az érdeklődőknek tudomásul esnapán annyit jegyeznünk meg, hogy ezen életrajzok vázlatát mindenki önmaga szokta megírni, s hogy az a Hajnalalumban közöltehesék, száz forintot kell lefizetnie Sie itur at Astra! Szerk.

**) Állandó rovat, mibe minden múltányos és igazságos panasz bárkitől is felveendőnk. A szerk.

jelen században, fejtegetnem felesleges, ép azért sajnálattal kellett vennem azon szomorú hírt, mely szerint a jászberényi gymnasiumból, hol mily roppant közdelem és kitarításba került azt meghonosítani most, — amidőn már minden eltelt év hagy maga után egy oly ügybuzgó egyént, ki csakhogy a közügyek tegeyen némi szolgálatot, felkarolja azt, s vezetí tovább az azt kedvelőket a gyorsírás szép művészetébe, s buzgón terjeszti Gabelsberger evangoliumát — tiltatott volna az ki tudomásom szerint a muzsák ama falai közül, mik minden szép és nemes iránt egyformán fogékonyak szoktak lenni, s még is a hír szerint, ezen valóban gyönyörű, s a tanulónak kellemes szellemi, s anyagi foglalóknak nyújtó tudományág mint valami eretnek — az igaz, hogy még Magyarországon alig 10—14 éves, s már is mennyi vele foglalkozó kelnek nyújt onyhülést — excommunicáltatott. De vajjon mi módon, most azt kérhetnék annak külöben pártolói ??? Igen egyszerűen, mert az ottani pedellus igen nagy urnak tartja magát, s így nagyon természetes, derogál is neki — vasárnap és esütörtökön, a midőn a külöben is igen sok mellékes teendővel elfoglalt Nyitó Sándor szorgalmas napszámosként abból előadásokat tarthatna — a gymnasium ajtaját felnyitni, hanem hogy ránézve e napokban a kellemetlen szolgálattelet alól magát felmentse, külöféle igazgatói ülizenetekkel lepi meg a szorgalmas munkást, hogy t. i. „az igazgató ur megtiltá az említett napokon kinyitni a gyorsírásért az osztályt! tessék máskor tartani az órákat!“ tudva azt, hogy az illető vezető bokros teendői miatt máskor nem szakíthat magának időt; s e parancsoló fellépési által, amint az alföldi szellők suttogják, czélját is érte, mert a tanfolyam megszünt, holott ismerve a volt igazgató ur humanusságát, minden jó és nemes iránti buzgalmat, ily üzeneteket vele semmi áron nem közzölhetett, hanem, hogy a fenn említett szolgálatteletől dispensálja magát, kovácsolta azt maga igen találékonyan a pedellus ur, a mi által gondolta legjobb prossiót fogok gyakorolni a nekem kellemetlenséget okozó gyorsírás és ennek vezetőjére. — Szegény, de dicsőséget kivított remek találmány, kik emelik fel ellened méltánytalan kezeiket !!!?

Azért szerény nézetem szerint bátor vagyok felkérni azon t. urakat, kiknek gymnasiumunk felvirágozása kezökben van, hogy ezen igen fontos ügy érdekében oda hatni méltóztassanak, hogy az általon excommunicált gyorsírásati tanfolyam ismét megkezdhesse pályafutását, mert szerintem Magyarország egy gymnasiumának se válik szégyenére, de sőt érdeme, ha annak fölái mint Gabelsberger evangoliuma, a gyorsírás, s a 19. század legszöb találmánya, terjesztetik, s így a mely gymnasium a korrall halad, az soha el nem marad. Mutassuk tehát meg, hogy valamint a külöldiek, ugy mi is magyarok tudunk e téren is, oda feljutni, hol már ők a kitarítás által feljutottak.

Azon reményben tehát, hogy az illótó forum ez igen fontos és kiszámíthatlan hasznosságú ügy érdekében megteendő a kellő lépéseket, bezárom levelem.

Felvidéki.

oklevéles gyorsíró tanár.

Mi hír hazánkban?

× A Belezna-y-kertben Pesten e hó 17-én tartott népgyűlés a mily imponans, ép oly komoly tiszteletet parancsoló s minden tekintetben a nagy czélok kivitelére nagy eredményű vala.

A budapesti központi ellenzéki kör — mint már jeleztük — a legfőbb cél: az ország önállósága s függetlensége elérésére az ellenzéki párttársulatok összes közreműködését, s e célból mintegy pártszövetség kötését indítványozván, május 17-ére országos népgyűlést hívott össze, hogy mindazok, kik Magyarország önállóságát s minden beavatkozástól ment függetlenségét óhajtják, — e cél elérésére, szövetséges párttá alakuljanak, s közös szövettelt vállal igyekezzenek az ország minden idegen beavatkozástól ment önállóságának visszavívására közreműködni.

A Bolesnay-kerti térsé helyisége már 10 óra előtt fulladásig megtelt. Jutott még az udvarra is. A tribün-t jobbára országos képviselők s a vidéki küldötségek elnökei foglalták el.

Ragályi Ferdinand úgy 10 óra tájban előtérbe lépve, elnökül Simonyi Ernőt, jegyzőül Csávolszky Lajost, majd helyét átengedvén Moesáry Lajosnak: ez második elnökül: Ragályi Ferdinandot, második jegyzőül pedig Fehér Péter kecskeméti tanárt ajánlja.

Elfogadtatt.

Ezután Simonyi Ernő mint elnök hosszabb beszédben üdvözlé a gyűlést.

Azután a jegyző olvasta az ismert felhívás első pontját, melyben az ország önállósága visszaszerzése céljából leendő szövetségekről van szó.

Csanády Sándor, László Imre, Turgonyi Lajos felszólalásaik után e pont elfogadtatt. A második pont Vidlicskay ellene szólása dacára elfogadtatt. A harmadik s negyedik pont szintén. Az ötödik pont Vidlicskay s Madarász felszólalása után szintén. A hatodik pontnál Helfy szólalt fel. A népgyűlés e pontot is magáévá tette. Németh Albert a pénzjegy kibocsátására mondott gyakorlati javaslatot. Végül Ragályi szólalt fel s azután a gyűlés befejeztetett.

A gyűlés utáni közebed a legjobban sikerült. Mintegy 340 ember vett részt. Ragályi következő imával nyitá meg: Mi atyánk Kossuth Lajos jöjjön el a te országod, legyen meg a te akaratom. Amen! Azután a toastok hosszú sora nyílt meg. Az ebéd mintegy 5 órakor végződött. Kossuth Lajosnak üdvözlő irat küldetett.

× Egy aradi lap azt írja, hogy az aradi kapitányi hivatal többször kénytelen rendőri ügyekben a bolgrádi osztrák-magyar konzulhoz, Kállay Benjaminghoz fordulni, természetesen magyarul fogalmazott megkeresésekkel. Kállay, az ősmagyar család ivadéka (?) azonban mindannyiszor németül válaszol vagy kérdezet, s ez elég impertinencia egy magyar embertől, ki igen jól bírja nemzetii nyelvét, s kit Magyarország csak úgy fizet, mint állami közeget, miként Austria. Egyébiránt megvárható Andrassy Gyula külügyértől, hogy utasítsa valahára diplomatiái s kereskedelmi közeget, miszerint ne ignorálják folytonosan a magyar állam hivatalos nyelvének létezését. Elég szomorú, hogy még ilyet is kérnünk és óhajtjanunk kell, a mit másutt parancsolni szoktak.

× Jobbjaink, s diésőink sorai ritkulnak. Az 1846-ki szabadságharc egy hű és legvitézebb bajnok Lenkey Károly honvéd huszár ezredes küzdelmes földi pályáját f. évi május 18-án Egerben bevége; tükre és példányképe volt a valódi hazaszeretettnek, becsülője bajnok-

társainak. Örökösül az 1848/9-iki rokkant honvédek menházát tette. Áldást kérni e nemes hantakra, feleslegesnek találjuk, mert hiszen a jó isten igazságosabb mint az emberek.

Szerkesztő ár!

Hirtelen — rövid időre — Bécsbe kelletvén utaznom, helyén látom előlegesen is kijelenteni: miszerint a következő s egyenkint több cikksorozatból álló lapjába szánt közlemények u. m.

1-ör „Az ezen várost képviselő törvényhozó kilenc éves parlament működése,”

2-ör „A helybeli gymnasiumi pénzalap kezelésének mikéntje,”

3-szor „Visszaemlékezések a vasúti kisajátítási eljárásra,”

megbizottam által — kit eziránt utasítottam — időrendben át fognak szolgáltatni.

Megjegyezni kívánom, hogy a legelől jelzett nem politikai, hanem inkább humoros természetű fejtegetés.

És általában ezek egyike sem gyanúsító lepelhuzogatás csupán — hanem higgadt szenvedélytelen tárgyilagos méltatás a dolgoknak.

Rég érzett szükség, hogy az igazság napfényre a bizonyos nagy közkérdések felett borongó homályt keresztül-hassa.

E meggyőződésben fogadja őszinte becsülésem kifejezését.

Szóllósy István,
közgyűvöd.

Városunk s vidékünk ujdonságai.

* A Jászberényi „Népkör” alapszabályai felsőbb helyről megerősítve leküldöttek.

* A hernyók s ártalmas rovarok az idén, úgy látszik, nem fognak oly dúló mérvben pusztítani, mint egyéb években, midőn a fagy s a rozsd időjárás nem tette oly korán tönkre a gyümölcsfákat. Mint értesülünk — ez ártalmas rovarok egyetlen községben sem léptek fel eddig oly sáskaszerű tömegekben, s a hol jelentkeztek is — kiirtások teljes erővel folytatottak. Mondanunk sem kell, hogy részünkről is mily szükségesnek tartjuk ezek elpusztítását, s föl is hívjuk erre itt is gazdáink s azon községek figyelmét, hol a közutak mellett már ily ápolásra szoruló fák vannak ültetve.

* A kiséri rablógyilkosság egyik főtenezője — az oly hamar hirhetté vált Borsos Sándor — mint annak idején a lapokban említve volt — a gaztett elkövetése után azonnal távolibb vidékekre menekült több czinkostársával s azóta a közönséges futóbetyár szomorú nevezettségére vergődött. Most — mint bennünket értesítenek — eddigi tartózkodási helyeit ismét megváltoztatta. Ugyanis heteken át tartózkodott a hevesmegyei A kohát, Pély és Súly pusztaikon s az itteni birtokosok tanyáin különbséget nem téve — az illetőjárásbeli esendbirtos és legényei nagyobb dícsőségére — naponkint megfordult, az apai

házhoz is Kisérre gyakran berándult s bár újabb erőszakoskodásokra nem igen vetemült, mindamellett kihívó s fenyegető magaviseletével a környék lakosságát folytonos rettegésben tartotta; s ezek mind szóval, mind írásban ismételve megtették a feljelentést, sőt előre is jelezték odajövetelét, de a közbátorság közegeiből épen a bátorság hiányzott, a míg végre is hosszabb időzése s a vidék lakosságának mind fenyegetőbb magatartása miatt odahagyta e tájat s most a kiséri Pálos és Csályos puszták homokbuckái közé ment silány életét tovább tengetni; más hír szerint pedig Félégyházán van bujdoklóban; s az e járásbeli közbiztonsági közegek figyelme már fel is lett rá hiva. Úgy hiszik — a közvélemény elég joggal követeli, hogy e botrányos historia, mely anyai betyár kedélyességgel folyik hónapok óta — egyszer valahára véget érjen s a közbátorság emberei mutassák meg, hogy a fizetési nyugták aláírásán kívül egyebet is tudnak — a mi hasonlít köteleességük teljesítéséhez.

* Jász Karajenő pusztai községben, Urbán István elnöksége mellett legújában „Olvasóör” alakult.

* A halasi adóhivatal kerületébe adóvégrehajtó biztossá Márkus Pál tápióbecskei lakos neveztetett ki.

* Madarason f. hó 11. és 12. közti éjjelen Krausz Vilmos kereskedő házánál tűz ütött ki, melyet szándékos gyújtásnak tulajdonítanak; s a vizsgálat meg is indított e tárgyban.

* Hymen. Félégyházán Bánhidyi Gábor városi pénztárnok f. hó 18-án vezette oltárhoz a kollembekben gazdag Tarjányi Etel úrhölgyet.

* Vakmerő betörés. F. hó 16. és 17-ik közti éjjelen Halason az ottani takarékpénztár helyiségeibe ismeretlen tettesek rablási szándékkal törtek be; még pedig oly furfang- és vakmerőséggel, hogy a folyosó ablakán bemászván, a kéménylyukba bújtak be s innen a vaklályhát kitaszított helyéből, a szobába hatoltak, — s mindenekelőtt a esekélyebb kifizetésekre szolgáló kézi pénztár tartalmát akarták zsebre tenni; ez azonban mindennap kiűrítettötte, mihez sem juthattak, s ekkor a nagy Wertheim-féle szekrény feszégetéséhez láttak. De itt a rendkívül erős szerkezet miatt még kevésbé boldogulhattak, elhatározták, hogy megpróbálják alulról beszakítani s e célból a szekrényt állványáról le is taszították, midőn a másik szobában alvó szolgálta a zajra már előbb figyelmesévé lévén — a roppant súlyú szekrény lezuhanására kezdett a helyzettel tisztába jönni, s mindenekelőtt egy jellővést téve az utczára — segély után kezdett kiabálni, mire aztán a gazdárság egy furót s egyéb szerszámait ott hagyva, ugyanazon úton, a mint bejött — el is menekült s most a vizsgálat folyik kinyomozásuk végett. Tényleges kár az összetört butordarabok mintegy 40 frtyai értékénél több nincs.

* Szankon a méneslovak közt ragályos rühbetegség ütött ki. A beteg és gyanúslovak azonban rögtön gyógykezelés alá vétettek s a ragályt mielőbb teljesen elfojthatni hiszik.

Igérőnk szerint minden tapasztalt hiányok javítása iránt a helyhatóság figyelmét felhívni fogjuk, tehát ezúttal következő-

ket említünk meg: úgy tudjuk, sőt minden nap ott látjuk a nagytemplom átellenében levő Barts-féle ház előtt az utcán a nagy négyeszkű köveket heverni, mely miatt az ott levő part nem szabályozható, a járás-kelést akadályozza; kíváncsiak vagyunk reá, hogy azokat a rendőrség meddig nem fogja megfűteni. Ha ezen figyelmeztetésünk nem használ, majd megmutatjuk, és így eltávolítva lesznek. Továbbá a nagytemplomtól a malomig vezető gyalog sétányon maholnap járni sem lehet, ha csak valaki fején táncolni nem akar, mivel a serkőresma híd melletti vízmosás rég óta várja betemetését csupán azért, no hogy egy sötét éjjelen ő legyen kénytelen egy épen arra menő éjjeli őrnök örökös menhelyet adni, mi jól tudván azon botránnyos és veszélyes helyet, kikerüljük, a rendőrség azonban hiszszük hogy nem, — és akkor majd csak segítve lesz a bajon, de ez már eső után —.

Multi april havi egészségügykimutatás. 1-ör: Uralkodó kórjelleg volt: kevés himlő, több légzési bántalmak, vörheny és kanyaró; 2-ör: Meghalt e hóban 70, és pedig 36 férfi, 34 nő, 15-el kevesebb mint mult mártiusban, és 2-vel több mint mult évi áprilisben. Jászberény népességét az aprilisi szülöttekkel együtt számítva 20.687 lakosra minden 295/52 lakos után meghalt egy, egy egy napon 2/33. — 3-ör: Népeségre nézve született 63, és pedig 30 fiú és 33 leány, minden 327 lakos után született egy, egy egy napon 2/10 gyermek, született 20-al kevesebb mint mult mártiusban, és épen annyi, mint mult évi áprilisben. 4-ör: Beajtatott 17 fiú és 8 leány, összesen 25. 5-ör: Házasult 12 pár, a lakosság héttel fogyott, a megholtak között volt idegen 1 férfi és 2 nő.

A Rissner-féle nőneveldei helyiségre nézve a nőnevelde-tulajdonosok és a város között mult év szeptember hó 1-től kezdve 6 évre a szerződés végleg megkötött, és így most már nyugodtan szentelhetik idejüket a nevelésnek, lévén arra alkalmas, csinos, és minden tekintetben a czélnak megfelelő helyiségük, a többi az ő dolguk.

Jankovics József, városi adószedő, legközelebb váltott jegyet Opra Gizella kisasztonyval, Opra J. t. őrsi uradalmi számtartó kedves leányával. Áldást kívánunk e frigyre.

Hogy áll a világ?

× **Franciaországban** ismét kormányváltás van. Nem esoda, ott most több még a párt-színezet mint nálunk, hej pedig itt is ugyancsak sok van, holott jobb volna egy Magyar-mint Franciaországra nézve is, ha csak egy pártja volna: a honszeretetet és igaz hazafiság szent lobogója alatt csoportosulva.

× **Spanyolországban** is új kormányformákön török a fejüket. Talán a levegőben van valami, a mi e nemzeteket egyre forrongásban tartja. Mi magyarok még e tekintetben is, agylátszik, elütünk Europa többi nemzetétől, mert mi jámbor türelemmel szenvedünk el minden csapást, ugy e lemit, mint emberit.

× **Németországban** is forr valami. Bismarek már egészen visszanyerte egészségét, s újból átvette a kormány gyeplőit. Előre bocsátjuk, hogy vajha hamis próféták lennének, de beünk már régen támadt azon

sejtetem, hogy Bismarek, bármily nyájas mosolylebegjen is diplomati kus arezán, alattomban mégis Bécs felé kanesalit, s pedig aligha barátságos érzelmekekkel. És valóban e sejtetem nem egyszerűen légből kapkodtuk, sem pedig a nagy németiség utóbbi nagyszerű hódításából nem következettük, hanem a tényállások komoly átvétele s a németországi viszonyok mélyebb kifürkészése támasztá bennünk e gyanút. Ugyan is míg a mostani egyesült Németország fővárosa Berlin lesz, addig a többi — hej pedig de sok van! — apró s nem apró német fejedelemség soha se lesz szívvel lélekkel egészen híve nagy Németországnak, mert azon emberi valami, a mit könnyelven irigységnek neveznek, mindig bántani fogja, hogy hát minden előny és fölény Poroszországné. De ha Németország székhelye oly város lehetne, mely egyik fejedelm birodalmához sem tartozik, akkor legalább látszatilag Poroszországné fölénye csökkenne, s akkor az irigység oka is megszűnének. Már pedig lehetne-e alkalmasabb német birodalmi fővárost találni vagy csak keresni is? mint Bécs, hiszen századokon át ez volt Németország székhelye. A többi aztán magától értetődik. Különbön mi ezt mint egyszerű sejtelmet érintettük csupán, a dolog megbeszélése a politikusokat és diplomatákat illetendi, ha az ügy szönyegre kerülend.

APRÓSÁGOK.

× F. hó 17-én a helybeli csizmadia czéh a Bathó kertben táncmulatságot tartott s folyt a tánc és jókedv minden komoly megzavarás nélkül kiválagos virradt. (Szerkesztő ur alólrottak hazafias bizalommal megkérjük, hogy ha rólunk megemlékezik lapjában, minket csak csizmadia kznak s valahogy ne in szelérének kiemessen, mert mi büszkek vagyunk arra, hogy csizmadia k vagyunk. Többen a helybeli csizmadia czéhből.)*

*) Isten éltesse Önöket derék honfitársak! Igazuk van, legyenek is büszkék arra, hogy iparosok s iparos szülők gyermekei. Mert az iparnak nagyobb s biztosabb jövője van, mint a bibor foszlányaiha kapaszkodó nagy ravagyságnak. A szerk.

+ Egy ismerősünk közelebb Jászberényen átutazván, megnézte impozans nagy templomunkat is s az annak belsejében lévő szép oltárképeket s freskókat különösen megdicsérel. Csupán az lepte meg, hogy százados por és pókhálók ütöttek benne tanyát. Hja! Azon módos férfiak, a kik — szívükbe nem láthatván, lehet őszinte áhitatból — oly gyakran látogatják ezen istenházát, midőn szemeiket ima közben ég felé emelik, lehetlen, hogy e hivatlan vendégeket a falakon és képeken észre ne vennék; nem ártana tehát, ha áhitatuknak ténnyel is bizonyosságát adnák, ne a kimelve azon jelentelen költséget, mibe e kitisztítás kerülne.

× **Gymnasiumunk ifjuságának** mult esőtörtökre kitűzött majálisa e hó 28-ra halasztott el: bizonynyal azért, mert a mult hét elején az ég csatornáit nagyon gyakran megnyiták, hullatva áldásos könyűiket, mindazáltal mult esőtörtökön, a majálisra eleve szánt napon, szép csendes idő volt. Ugy látszik tehát, hogy rendező uraimék Reaumur, vagy Celsiusa hamiskodott, azért legjobb az ily alkalomokra egy kis zöld békát tartani, ez biztos bárometrum. Hogy az ujjában kitűzött nap milyen lesz, majd meglátandjuk. Annyi bizonyos, hogy szeszélyes egy kamasz az a Jupiter pluvius.

Kiskunság mozgalmá. Jegyzőkönyv.

A törvényhatóságok területi rendezése tárgyában Főlegyházán 1873. évi január 3-ik napján tartott kiskun kerületi értekezletről.

(Folytatás.)

1. Balogh Imre alkapitány röviden megemlítvén a mai értekezlet tárgyát, melyszerint a kiskun kerület közönsége által felhivatott, hogy a belügyministernek a törvényhatóságok s ezek között első sorban a jászkun kerületek rendezését is ezéző törvényjavaslatára nézve, mely az országyűlés elé már beterjesztve s a hírlapok útján is nyilvánosságra hozva van, — saját érdekei szempontjából nyilatkozzék s észrevételeit tegye meg; — indítványozza, hogy jelen értekeztel elnökéül Korok József s a jegyzőkönyv vezetésére Szivák Imre kérossék fel.

Az indítvány egyhangulag elfogadtatik s az értekeztel ez értelemben megalakultnak nyilvánítottatik, s a megjelentek jegyzőkönyvbe vétetni határoztak.

2. Értekezteli elnök helyét elfoglalván, üdvözli a szép számmal egybegyűlteket s felhívja, hogy a napirenden levő tárgyra nézve adják elő nézeteiket.

Erre Balogh Imre mindenek előtt hosszabban s kimerítőleg ismertetvén a szóban forgó törvényjavaslatot s különösen annak a jászkun kerületekre vonatkozó részét, mely szerint a kerületek törvényhatósága megszüntetni, ezzel együtt a kiskun kerület is fel daraboltnai s három külön törvényhatóság közt felosztatni czéloztatik.

(Folyt. köv.)

Szerkesztői üzenet.

Midőn e lapot megindítottuk, nem privátbesszű, sem elkeseredés, hanem tisztán és egyedül azon legzentebb o haj buzditott, hogy e sokat zaklatott s csalatott — jobb sorsra, s bánásmódra érdemes hármis kerületeknek egy független s önálló közöny által lehetővé tegyük az ál esillámot a valót, s a külszin csalóka lepellebe takart álnokságtól a valódi őszinte hazafiságot megkülönböztetni.

Azokat tehát, kik egy pillanatra is kétérdni kezdtek bennünk -- mai számunkra utáljuk.

A szerk.

Multi számunkba két jelentékeny sajtóhiba csuszván be, azt ezeonel kijavítjuk.

A közgyűlésről ezikkben főgyám helyett, olvasd: „ker. közgyám.”

A Virág ur ellen intézött megtámadásért felelős nem a szerkesztő, hanem a segéd-szerkesztő.

Hirdetmény.

Egyszáz darab Jászkerületi NÉPBANK-s takarékpénztári részvény eladó.

Egy részvény tizenkét havi részletben, részleteként három oszt. ért. frttal fizethető. Lehet a fizetést 3 havonként is eszközölni.

Bővebb értesítést ad a tulajdonos

Farkas János,

Jászberényi földbirtokos